

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Enachi Alexandru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2021, în cauza penală în privința lui,

Boța Artur XXXXX, născut la xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 08.10.2020 – 30.12.2020

instanța de apel: 11.02.2021 – 24.02.2021

instanța de recurs: 27.04.2021 – 09.06.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 30 decembrie 2020, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Boța Artur a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) Cod Penal și i s-a aplicat o pedeapsă de 3 ani 4 luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă.

S-a dispus aplicarea măsurii preventive „obligarea de a nu părăsi țara”, până la definitivarea sentinței.

2. În sentință, prima instanță a constatat că, Boța Artur la data de 28.07.2020 în jurul orelor 23:30, aflându-se pe teritoriul autogării din or. Călărași, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, văzând că cet. Raicu Dumitru se deplasează pe stradă pe bicicletă, l-a ajuns din urmă pe strada M. Eminescu din or. Călărași, lângă farmacia „Familia” și intenționat i-a aplicat o lovitură cu piciorul în roata bicicletei, în rezultat la cet. Raicu Dumitru a căzut jos, iar Boța Artur a luat bicicleta și a dispărut într-o direcție necunoscută, astfel cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în sumă de 1500 lei.

Acțiunile lui Boța Artur au fost calificate de procuror în temeiul art.187 alin. (2) lit. e) Cod penal – adică sustragerea deschisă a bunurilor altei

persoane, săvârșită cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Boța Artur, prin care a solicitat casarea sentinței în partea individualizării pedepsei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care a aplica în privința sa o pedeapsă mai blândă, în baza art. 90 Cod penal.

3.1. În motivarea cererii de apel, inculpatul a menționat că:

- cauza penală a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ din Codul de procedură penală;

- față de Boța Artur a fost aplicată o pedeapsă mult prea aspră, dat fiind faptul că acesta și-a recunoscut vina integral și a conlucrat cu urmărirea penală de la început;

- a ajutat la stabilirea adevărului;

- este unicul întreținător al familiei cu doi copii minori la întreținere.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2021, a fost respins ca nefondat apelul inculpatului Boța Artur, cu menținerea sentinței fără modificări.

Termenul executării pedepsei inculpatului Boța Artur, urmând a fi calculat din momentul reținerii.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul Boța Artur a săvârșit anume infracțiunea pentru care a fost condamnat, fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a reiterat că instanța de judecată a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului Boța Artur, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Instanța de apel a reținut că deși inculpatul în cadrul ședinței preliminare în prima instanță, fiind asistat de apărător, a declarat personal că recunoaște în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală care îi sunt cunoscute, le înțelege conținutul, nu are obiecții asupra lor și nu solicită administrarea de noi probe, înaintând instanței un înscris autentic în acest sens, culpa acestuia în comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat se mai probează prin sistemul de probe indicat infra și anume: declarațiile părții vătămate Raicu Dumitru (f.d.18); declarațiile

martorului Raicu Ecaterina (f.d.25-27); înștiințarea telefonică efectuată de Raicu Dumitru, la IP Călărași din 28.07.2020 ora.23.50, precum că a fost agresat în stradă de persoane de origine romă(f.d.8); ordonanța și procesul de ridicare a bicicletei de model „Bianohi” de la Boța Artur din 29.07.2020(f.d.20); ordonanța de recunoaștere în calitate de corp delict din 03.08.2020 a bicicletei(f.d.57).

Instanța de apel analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenței și utilității lor le apreciază ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură, fiind pertinente, concludente, utile, care coroborează între ele și indică indubitabil că inculpatul Boța Artur, a sustras deschis bicicleta părții vătămate Raicu Dumitru, la data de 28.07.2020, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, acțiuni, care urmează a fi încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod Penal.

În privința argumentelor apelantului în vederea aplicării unei pedepse mai blânde, instanța de apel a reținut că, la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Boța Artur, prima instanță a reiterat prevederile art. art. 6, 7, 61, 75 – 78 Cod Penal și le-a aplicat corespunzător.

Astfel, instanța de apel la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, ține cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod Penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de apel a accentuat că pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului Penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială. Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Quantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

În acest sens, instanța de apel a stabilit că infracțiunea incriminată, în conformitate cu art. 16 din Codul Penal, se referă la categoria infracțiunilor grave.

Stabilind pedeapsa, instanța de apel a ținut cont de gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite.

La caz, instanța de apel a menționat că în conformitate cu prevederile art. 76 din Codul Penal, se reține căința activă.

Conform prevederilor art. 77 din Codul Penal, drept circumstanțe agravante se reține săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară, neavând antecedentele penale stinse.

Instanța de apel a reiterat căința în cele comise, acordarea ajutorului la descoperirea infracțiunii comise, circumstanța agravantă a vinovăției inculpatului - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru fapte similare, astfel, consideră că corectarea și reeducarea inculpatului Boța Artur este posibilă prin aplicarea în privința acestui a pedepsei cu închisoare cu executare.

Astfel, instanța de apel a considerat că în speță argumentele apelantului nu pot fi reținute, or, în speță motivele invocate de apărare nu pot fi reținute, or inculpatul anterior a fost condamnat deja odată, nu s-a reeducat, comite acțiuni prejudiciabile în continuare, ceea ce impune necesitatea izolării acestuia de societate.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Enachi Alexandru în numele inculpatului Boța Artur, prin care invocând ca temei de drept prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare.

5.1. În motivarea recursului ordinar, avocatul Enachi Alexandru în numele inculpatului Boța Artur a menționat că:

- decizia este ilegală, motivată doar prin trimiterea la normele penale și procesual penale, fără ca instanța de apel să examineze fondul cauzei și fără studierea mai amănunțită a dosarului;

-partea vătămată nu a indicat direct cu certitudine

- potrivit dispozițiilor punctului 7 Hotărârea Plenului CSJ nr. 23 din 28.06.2004 cu privire sustragerea bunurilor, *din chestiunea ce ține de prezența în acțiunile persoanei a componentei de jaf sau tâlhărie în cazurile în care sustragerea este însoțită de amenințarea aplicării violenței urmează a fi soluționată, ținând cont de toate circumstanțele cauzei: caracterul amenințării, obiectele sau*

arma cu care amenința infractorul, locul și timpul săvârșirii infracțiunii. În asemenea cazuri, orice incertitudini legate de calificare trebuie tratate în folosul făptuitorului (conform principiului in dubio pro reo);

- Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești nr. 13 din 16.12.2013 este unicul act care reglementează desfășurat aplicarea dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală. Astfel, conform dispozițiilor punctului 2, caracterul neechivoc al recunoașterii impune ca înscrisul să cuprindă o manifestare de voință suficient de clară, prin referire la faptele reținute prin rechizitoriul, solicitarea ca judecata să se facă în baza probelor administrate în cursul urmăririi penale, precizarea cunoașterii și însușirii acestor probe, precum și renunțarea la administrarea altor probe. Aceste condiții trebuie întrunite cumulativ, ținând seama că declarația inculpatului nu este un act formal, ci și unul substanțial, de fond;

- conform dispozițiilor punctului 14 a hotărârii, simpla manifestare de voință a inculpatului de a recurge la procedura instituită de dispozițiile art.364¹ din Codul de procedură penală și declarația formală de recunoaștere a faptei nu conduc automat la aplicarea acestei proceduri, instanța de judecată fiind cea care, verificând condițiile impuse de dispozițiile art. 364¹ dispune de a aplica această procedură sau de a respinge solicitarea inculpatului de a judeca cauza în procedura simplificată;

- la faza urmăririi penale, Boța Artur a declarat că nu a avut scopul sustragerii bicicletei, doar să rețină până când partea vătămată va cumpăra o sticlă cu bere. Prin urmare, Boța Artur, fără să înțeleagă gravitatea faptelor, a recunoscut formal vina.

6. Referință asupra recursului declarat a fost depusă de către procuror, prin care a solicitat dispunerea inadmisibilității recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau

material. Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă temeiuri care în mod evident nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei sau când argumentele formulate de recurent nu au un fundament juridic.

Potrivit recursului ordinar declarat de către avocatul Enachi Alexandru, acesta invocă de drept temeiurile de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că asemenea erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul inculpatului, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, iar motivarea soluției fiind în corespundere cu dispozitivul hotărârii.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Așadar, cu referire la criticile invocate de avocatul Enachi Alexandru, precum că decizia este motivată doar prin trimiterea la normele penale și procesual penale, fără ca instanța de apel să examineze fondul cauzei, Colegiul le apreciază ca fiind neîntemeiate, deoarece, verificând decizia atacată în raport cu argumentele invocate în apel, se atestă că instanța de apel a cercetat materialele cauzei și a dat răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță, nu constituie temei de admitere a recursului. Mai mult, în conținutul recursului nu au fost descrise care anume aspecte nu au fost luate în considerație la judecarea cauzei.

Colegiul menționează, că motivarea hotărârii este un proces de analiză

și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Instanța de recurs respinge și alegațiile recurentului precum că, la caz nu sunt aplicabile dispozițiile art. 364¹ Cod de procedură penală în privința lui Boța Artur, deoarece inculpatul nu recunoaște în totalitate situația de fapt descrisă în rechizitoriu, or, în cadrul ședinței de judecată în prima instanță inculpatul Boța Artur fiind asistat de avocatul Tetelea Mihaela a depus o declarație în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală (semnată de către inculpat și apărătorul acestuia) prin care a declarat că recunoaște necondiționat săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate la etapa urmăririi penale, recunoscând în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu a solicitat administrarea de noi probe(f.d.96).

Colegiul găsește neavenite argumentele avocatului Enachi Alexandru precum că inculpatul Boța Artur este fără studii școlare și nu a înțeles esența învinuirii și nu i-au fost explicate detaliat prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, or, în cadrul ședinței de judecată în prima instanță din 25 noiembrie 2020, până la începerea cercetării judecătorești, Președintele ședinței i-a explicat inculpatului că poate declara personal prin înscris autentic că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu (f.d.93-94).

În acest sens, Colegiul penal atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind menținerea sentinței primei instanțe.

Contrar argumentelor recurentului prin care se invocă faptul, că instanța de apel, a adoptat o soluție insuficient motivată, Colegiul penal relevă că nu s-a stabilit presupusa eroare de drept invocată de către recurent, or, din conținutul deciziei recurate rezultă în mod clar raționamentele care au fundamentat soluția instanței de apel prin care a fost menținută sentința primei instanțe potrivit căreia Boța Artur a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin.(2) lit. e) Cod penal, la pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 3 ani 4 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, instanța de recurs atestă că, în sensul art. 427 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs

doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

În sensul vizat, Colegiul reține că argumentele specificate în recursul ordinar (inculpatului nu i-au fost explicate prevederile și sensul art. 364¹ Cod de procedură penală, orice incertitudini legate de calificare trebuie tratate în folosul făptuitorului), nu au fost invocate de apărare și în apel, deci nu au suport legal.

La fel, Colegiul penal stabilește, că în speță, nu a fost comisă careva eroare de drept, așa precum se susține de către recurent, or, pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie pe de o parte, să fie influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, dar discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Astfel, instanța de recurs nu a stabilit în speță existența erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Enachi Alexandru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2021, în cauza penală în privința lui *Boța Artur XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 22 iulie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana